

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele și interesele Eudochiei Voznaia,

în cauza intentată la acțiunea înaintată de Eudochia Voznaia împotriva Ministerului Energiei al Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova cu privire la anularea Hotărârii de Guvern nr. 752 din 04 octombrie 2023,

împotriva încheierii din 12 august 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3r-201/24
NR. PIGD 2-23172187-01-3r-06092024)*

Competența jurisdicțională pentru acțiunea în contencios administrativ.

Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici,

25 septembrie 2024

Examinând în lipsa părților recursul depus de avocatul Răileanu Petru în numele și interesele Eudochiei Voznaia

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 01 decembrie 2023, avocatul Răileanu Petru, acționând în interesele reclamantei Voznaia Eudochia, a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Energiei al Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova, solicitând: acceptarea spre examinare a cererii de chemare în judecată privind acțiunea de control normativ, anularea în tot a actului administrativ normativ; în conformitate cu prevederile art. 215 alin. (2) lit. b) din Codul administrativ - emiterea unei ordonanțe provizorii de asigurare a acțiunii pentru evitarea unor consecințe grave și ireparabile pentru reclamanți, ca urmare a intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 191, adoptate prin HG-752 din 04 octombrie 2023, exprimată sub forma aplicării prevederilor prezentului act pentru calcularea și încasarea plăților din reclamații; anularea ca ilegală și adoptată cu numeroase încălcări ale legislației în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 752 din 04 octombrie 2023, pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002, publicată în Monitorul Oficial din 20 octombrie.

2. Prin încheierea din 06 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea s-a transmis după competență la Curtea de Apel Chișinău.

3. Prin încheierea din 12 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în control normativ formulată de avocatul Răileanu Petru în interesele reclamantei Voznaia Eudochia către Ministerului Energiei și Guvernul Republicii Moldova cu privire la anularea Hotărârii de Guvern nr. 752 din 4 octombrie 2023.

4. La 26 august 2024, avocatul Răileanu Petru în numele și interesele Eudochiei Voznaia, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia.

ARGUMENTELE RECURSULUI

5. În motivarea recursului, a invocat că încheierea este neîntemeiată și urmează a fi casată, cu remiterea cauzei spre rejudecare, pentru examinare în fond.

6. În context, a susținut că în conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Deci, cererea de chemare în judecată, putea fi examinată în contencios administrativ, deoarece reclamanta a solicitat anularea ca ilegală și adoptată cu numeroase încălcări ale legislației în vigoare Hotărârii Guvernului nr.752 din 04 octombrie 2023 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002, publicată în Monitorul Oficial din 20 octombrie.

7. La caz, Curtea de Apel Chișinău a invocat faptul că, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (3) lit. c) Cod administrativ, prevederile prezentului cod nu se aplică: [...] actelor supuse controlului de constituționalitate de către Curtea Constituțională. Însă, recurenta nu a solicitat efectuarea controlului de constituționalitate, sau opinia instanței cu privire la Hotărârea nr. 4 a Curții Constituționale din 03 martie 2022 sau prevederile clauzelor 8, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.6 din Anexa nr. din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002, care au fost declarate neconstituționale.

8. Recurenta a indicat punctele din actele legislative menționate numai în calitate de argumentația suplimentară a cerințelor sale, precum și pentru demonstrarea faptului că Hotărârea Guvernului nr. 752 din 04 octombrie 2023 a fost adoptată cu încălcări grave și fără ținerea în cont actelor legislative menționate.

9. La 13 septembrie 2024, Guvernul Republicii Moldova a de pus referință la recurs, solicitând declararea acestuia inadmisibil sau respingerea lui.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

11. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

12. Art. 242 din Codul administrativ relevă că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.”

13. Art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ prevede că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

14. În corespundere cu art. 207 alin. (1) - (2) din Codul administrative:

„Instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs”.

Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.”

15. Potrivit art.20 din Codul administrative:

„Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.”

16. Articolul 189 alin.(1) din Codul administrativ statuează expres că:

„Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”

17. Potrivit art. 2 din Codul administrativ:

„Prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Prevederile prezentului cod nu se aplică actelor supuse controlului de constituționalitate de către Curtea Constituțională.”

18. În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție:

„Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

19. Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională:

„Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.”

20. Iar, conform art. 2 din Legea nr. 317/1994, Curtea Constituțională:

„Se conduce în activitatea sa de Constituție, de prezenta lege, de Codul Jurisdicției Constituționale.”

21. Art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul Jurisdicției Constituționale stipulează că:

„În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională: a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, copia încheierii din 12 august 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei și reprezentantului ei în mod electronic, la 21 august 2024.

23. În asemenea circumstanțe Completul de judecată constată că recursul depus la 26 august 2024 a fost declarat în termen.

24. Raportând cadrul legal la cazul din speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, reclamanta a sesizat instanța de judecată cu o acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea Hotărârii Guvernului nr. 752 din 04.10.2023 „pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191/2002”.

25. Hotărârile de Guvern (cu caracter normativ/individual) țin de competența instanțelor judecătorești dacă criticile autorului vizează o

problemă de legalitate, și de competența Curții Constituționale – hotărârile de Guvern (cu caracter normativ) dacă criticile autorului vizează o problemă de constituționalitate și de interes public deosebit (actele individuale).

26. Prin încheierea din 12 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă acțiunea, din motivul că prin acțiunea înaintată se solicită efectuarea unui control judecătoresc care ține de fapt de competența jurisdicției constituționale.

27. Completul de judecată reține că, în esență, prin acțiunea înaintată s-a invocat că s-a încălcat procedura în procesul elaborării și adoptării Hotărârii Guvernului (problemă de constituționalitate) și că nu s-a ținut cont de constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr. 4 din 3 martie 2022, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 (problemă de constituționalitate).

28. Curtea de Apel Chișinău corect a reținut, cu referire la prevederile art. 191 alin. (2) din Codul administrativ și art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, că aspectele invocate în cererea de chemare în judecată țin de constituționalitate și un control al controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 752 din 04.10.2023, este atribuit în competența Curții Constituționale și nu a Curții de Apel Chișinău.

29. La fel, Completul reține că prin Hotărârea nr. 4 din 3 martie 2022, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 (sesizările nr. 205a/2020 și nr. 122g/2021), Curtea Constituțională a supus controlului constituționalității art. 42 alin. (12) din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și a punctelor 8, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4, 8/5 și 8/6 din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

30. Astfel, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, or prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia inadmisibilității acțiunii.

31. Din aceste considerente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii contestate.

32. Ținând cont de cele expuse și în conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele și interesele Eudochiei Voznaia, împotriva încheierii din 12 august 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc